

самі повинні провадити кримінологічні дослідження з метою виявлення таких сімей, а з іншого вони повинні реагувати на інформацію щодо подібних сімей, яка надходить у ці служби.

Список бібліографічних посилань

1. Про попередження насильства в сім'ї : закон України від 28.12.2015 № 2789-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2789-14> (дата звернення: 21.10.2017).

2. Великий В. М. Соціальна педагогіка правоохоронної діяльності. Харків, 2010. 340 с.

3. За збіраною поліцейськими доказовою базою потерпілими від злочинів визнано понад 75 тисяч жінок // Національна поліція України : офіц. сайт. URL: https://www.npu.gov.ua/uk/publish/printable_article/2181062 (дата звернення 15.10.2017).

Одержано 27.10.2017

УДК 351.74(477)

Дар'я Олександрівна СЕЧАНЦИНА,

курсант групи Ф1-203 факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Олена Юріївна САЛМАНОВА,

доктор юридичних наук, професор,

завідувач кафедри адміністративного права і процесу

факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

ЩОДО ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Відповідно до ч. 1 ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію», це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Вказані норми чинного законодавства частково вказують на місце Національної поліції України у системі центральних органів виконавчої влади України.

Як будь-який орган виконавчої влади поліція є організацією (колективом) людей, яка наділена власною компетенцією, виконує публічні функції, структура і діяльність якої регламентовані правом. На думку О. Ю. Салманової, українська поліція – це організований колектив поліцейських, який є самостійною частиною державного апарату, що має спеціальні законодавчо визначені права, обов'язки, зокрема, щодо виконання характерних публічних функцій (надання поліцейських послуг), які відрізняють поліцію від інших органів виконавчої влади. Отже, саме функціональне призначення та компетенція поліції виокремлюють цей орган влади від інших органів виконавчої влади та (разом із організаційно-структурною його характеристикою) допомагають чітко визначити його місце в системі центральних органів виконавчої влади [2, с. 23].

Чинне українське законодавство визначає Національну поліцію України в якості головного (єдиного) державного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що реалізує державну політику щодо надання поліцейських послуг у таких питаннях як:

1. Забезпечення публічної безпеки і порядку. Забезпечення публічної безпеки і порядку поліцією у широкому сенсі полягає у: а) виявленні причин та умов, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вжитті у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; б) вжитті заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях, тощо. Для цього поліція, серед іншого: а) здійснює систематичний аналіз стану такої безпеки та порядку на відповідних територіях, з урахуванням факторів, що сприяють загостренню криміногенної обстановки та прямо чи побічно впливають на стан публічної безпеки та порядку; б) розробляє комплексні плани, в яких визначає спільні скоординовані дії щодо запобігання злочинним проявам у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку.

2. Охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави. Забезпечення поліцією охорони та захисту прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави забезпечуються, зокрема, шляхом: а) вивчення та аналізування стану роботи із заявами і скаргами людей

та громадян; б) розробки та реалізації заходів щодо оптимізації та підвищення ефективності роботи по реагуванню на звернення громадян, враховуючи також і забезпечення досягнення результату своєчасності реагування на заяви й повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події з використанням передового апаратного та програмного забезпечення; в) вжиття реальних та вичерпних заходів до задоволення обґрунтованих звернень та реального поновлення порушених прав людей та громадян, результати чого повинні бути доведені (якщо це можливо) до громадськості; г) вжиття реальних та вичерпних заходів щодо унеможливлення порушення прав людини, інтересів суспільства і держави поліцією; д) покращення мобільності слідчо-оперативних груп при виїзді на місце події, тощо.

3. Протидія злочинності. З метою протидії злочинності поліція повинна, наприклад: виявляти причини та умови, що сприяють учиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, а також вживати в межах своєї компетенції заходи щодо їх усунення; вживати заходи з виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припиняти виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення. Так, відповідно до підп. «а» п. 3 ст. 5 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» [3], органи НПУ відносяться до державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю. При цьому, протидіючи організованій злочинності, поліція тісно взаємодіє із іншими органами, що компетентні боротись з такою злочинністю, зокрема, шляхом обміну оперативною інформацією між спеціальними підрозділами по боротьбі з організованою злочинністю щодо спільних заходів.

4. Надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. Що стосується питання надання поліцейських послуг, то, в першу чергу, з цього приводу слід повністю погодитись із думкою В. О. Січкара, відповідно до якої, розглядаючи поліцію саме як соціальний, а не тільки правоохоронний орган, слід безпосередньо «виходити» на дві важливі проблеми: по-перше, на проблему оцінки ефективності поліцейської діяльності; по-друге, на проблему професіоналізму поліцейського персоналу як основи ефективної

поліцейської діяльності [4, с. 8]. Таким чином, сам факт запровадження терміну «поліцейські послуги» для характеристики завдань Національної поліції свідчить про намагання змінити філософію цього виду правоохоронного органу — трансформувати його функції з контрольно-репресивних на сервісні [5].

Отже, з цього виходить, що в нашій державі у 2015 році було створено поліцію саме за моделлю розвинених демократичних держав, відповідно до якої такий центральний орган державної влади розуміється в якості суспільного інституту, що надає спеціальні послуги населенню. І для оптимізації надання цих послуг Національна поліція України була створена у вигляді цілісного системного органу, який, відповідно до ст. 13 Закону, складають центральні органи управління поліцією та територіальні органи поліції.

Список бібліографічних посилань

1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 30.10.2017).

2. Салманова О. Ю. Правові акти в управлінській діяльності Національної поліції України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2016. 455 с.

3. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : закон України від 30.06.1993 № 3341-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12> (дата звернення: 30.10.2017).

4. Січкарь В. О. Використання досвіду поліції зарубіжних країн в діяльності міліції України по забезпеченню прав та свобод людини (організаційно-правовий аспект) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2007. 20 с.

5. Котенський А. Чого чекати від нової поліції? // Львівський портал : сайт. URL: <http://portal.lviv.ua/news/2015/07/03/chogo-chekati-vid-novoyi-politsiyi> (дата звернення: 30.10.2017).

Одержано 30.10.2017

